

arkus

Elina Backman

**KEĎ
ZMIZNÚ
STOPY**

OD AUTORKY ÚSPEŠNÉHO KRIMI ROMÁNU
KEĎ ZOMRIE KRÁľ

Elina Backman

KEĎ
ZMIZNÚ
STOPY

VYDAVATEĽSTVO
ARKUS

Original title: KUN JÄLJET KATOAVAT

Copyright © Elina Backman, 2021
Original edition published by Otava, 2021

Slovak edition © 2022 ARKUS vydavateľstvo, s.r.o.
Translation © 2022 Soňa Vančová
Cover design © 2022 Richard Mečír

Slovak edition published by agreement with Elina Backman and
Elina Ahlback Literary Agency, Helsinki, Finland.

Z fínskeho originálu Kun jäljet katoavat,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Kustannusosakeyhtiö Otava, 2021,
preložila Soňa Vančová.
Redigovala Jela Mlčochová.
Obálku navrhol Richard Mečír.
Vydal ARKUS vydavateľstvo, s.r.o., Senica, v roku 2022
ako svoju 488. publikáciu.
Prvé vydanie.

Tlač: Finidr, s.r.o., Český Těšín.

Aktuálny zoznam našich publikácií s možnosťou objednávok
nájdete na internetovej adrese: www.vydarkus.eu

ISBN 978-80-8103-121-2

„Boli sme dvaja rovnakí,
hoci by to nik nehádal.
Ty si bol tichý chlapec,
a ja nedeľné dieťa.“

HUDBA & TEXT OLAVI UUSIVIRTA

„To, čo bolo, je preč, vo vlčích ústach,
ale odteraz nech vládne nový zákon.“

ALEKSIS KIVI

PROLÓG

Sedí na okraji lesa a počúva vrany, ktoré krákajú vo výške. Pozdvihne pohľad, obloha tvorí klenbu, ktorá sa zaobluje ako kupola. Rozrušene dýcha, pozoruje šumiace stromy, ktoré sa nakláňajú jeden k druhému. Inak je všade ticho. Pozrie nadol. Zem pripomína veľké čierne rozďavené ústa. Ak je obloha široký vypuklý priestor, čo všetko pohltila pod svoj povrch vydutá zem?

Poslednýkrát sa rozhliadne, jednu po druhej zohne vychladnuté končatiny a položí ruky na kvety. Pohľadom sa uistí, že všetko vyzerá tak, ako má.

Potom odíde. Odstrkuje konáre preč z cesty. Ostré ihličie na vetvičkách jalovca pichá, ale bez povšimnutia pokračuje ďalej. Ráznymi krokmi zamieri do tieňa stromov a zmizne.

Piatok 23. augusta

Saana hľadá na úzke uličky Alfamy, na malé stolíky rozložené na terasách pred útulnými miestami na obed, z ktorých každé ponúka chutné sardinky grilované na uhlí. Už viackrát volali Janovi z práce. Uprostred dovolenky. Ešte si ani nespomenuli na návrat, keď ich vyrušil telefón. Saana si pomyslela, ako blízko už bola k tomu, aby povedala: milujem ťa, zamilovala som sa do teba. Lenže prvý telefonát prekazil atmosféru. Nasledoval hovor a v nasledujúce dni ju prekvapil Janov neprítomný pohľad. Práve tie dôležité slová sa teda k Janovi nedostali. Okrem toho, naozaj sa poznali len krátko. Je možné, aby sa Saana už zamilovala? Pozerá, ako Jan ťuká do mobilu a vôbec si

nevšímne, že svetlo jemne putuje po stenách a že staré dvere vyzerajú prekrásne. Hladké okrúhle kamene sa pod sandálmi šmýkajú.

„Kúpime si zmrzlinu?“ spýta sa Jan a konečne odtrhne pohľad od mobilu. Saana si zloží slnečné okuliare a pozrie sa na Jana bez tmavého filtra. Odvráti zrak od jasného slnka a na tvári sa jej objaví neistý úsmev. Zmrzlinu nikdy neodmietla.

„Je všetko v poriadku?“ spýta sa a tľapne Jana po pleci. Janove pracovné záležitosti sú väčšinou tajné, ale Saana sa pokúša nájsť nejaké drobné náznaky, či sa vo Fínsku nestalo niečo zvláštne.

„Ak máš na mysli ten telefonát, tak volala len nová šéfka a predstavila sa,“ povie Jan a natiahne ruku smerom k Saane. Predstiera, že jej venuje pozornosť.

„Hoci vie, že máš ešte tento týždeň dovolenku?“ Saana sa uistí, že dobre počula. Uchopí Janovu ruku a potiahne ju k sebe. V horúcich portugalských dňoch sa spojené ruky rýchlo spotia. V Janovom naručí sa Saana otočí tvárou k pálivému slnku. Keď jej vrchná pera znovu zvlhne od potu, premkne ju nepríjemný pocit. Pozrie sa na Jana, ktorý konečne odloží mobil do vrečka džínsov. Kto by to povedal, že Saana nájde samú seba počas medových týždňov s vyšetrovateľom centrálnej polície? S mužom, ktorý ani v takejto horúčave nenesí šortky. Saana sa sama pre seba usmeje a pozrie sa na Janove tmavé džínsy a motorkárske čižmy. Potom sa natiahne, aby Jana pobožkala.

Jeho brada ju poštekľí.

Ruka v ruke kráčajú smerom k malej kaviarni so zmrzlinou a Jan si vytiahne ruku zo Saaninej dlane. Mlčky sa pozerajú na lákavo vyzerajúce rôznofarebné kopčeky zmrzliny. Čaká na nich najväčšia dovolenková výzva: voľba zmrzlinovej príchute. Saana striedavo pozerá na zmrzlinu a na Jana. Vie, že vypytovať sa je zbytočné. V lete zomrela Janova mama a časť ticha má určite na svedomí smútok. Vážnosť je zaiste tiež Janova prirodzená vlastnosť. Poznajú sa len krátko, takže Saana si stále nie je istá tým, akú má Jan vlastne povahu. Obvyklý Jan. V práci býva Jan úplne pokojný a praktický. A pracovné vzťahy si necháva sám pre seba z bezpečnostných dôvodov. Ak by sa aj vo Fínsku niečo udialo, vyšetrovateľ kriminálnej polície Jan by nemohol Saane nič prezradiť. Vyšetovania vražd a úmrtí nepatria na verejnosť, policajti ani doma nehovoria o detailoch týkajúcich sa ich práce. Majú informácie o zločincoch, a preto si svojich vlastných chránia. Jan teda celú záležitosť

opísal takto. Po rozhovore sa však obklopil mlčaním a pohrúžil sa do nepokojných myšlienok. Presne tak, ako keby mu už chýbala práca.

Pistáciová zmrzlina, ktorú si Jan sám vybral, sa mu začína topiť v ruke, takže hľadá papier. Saana zrazu znovu pocíti nesmiernu horúčavu. Pozrie sa na Jana, ktorý si každý deň opakovane vyberal zmrzlinu do kornútika. A zmrzlina sa mu každý deň začala v horúčave bleskovo topiť. Saana hľadá na mocnú a sčervenenu Janovu ruku, ktorá drží zmrzlinu. Pohľadom si premeria muža, do ktorého je už niekoľko dní zamilovaná. Existuje obdobie pred Janom a obdobie s Janom. Chaotické, zvláštne a nádherné obdobie, ktoré sa začalo ich stretnutím. Stretli sa v čase, keď Jan bol na ceste za náročným vyšetovaním vraždy. Saane prebehnú po tele zimomriavky, keď si pomyslí na to, čo všetko sa udialo cez leto. Ten chvíľkový chlad možno spôsobila zmrzlina. Saana sa pozerá, ako sa Jan vďačne usmeje, keď od prívetivého čašníka dostane papierový obrúsok. Papier je omnoho tenší ako vo Fínsku. Jan vyzerá takým tým drsným spôsobom skutočne úžasne. Práve takým spôsobom, aký Saanu vždy priťahoval. Odhodlaný vzhľad, ale súčasne náznak niečoho nedefinovateľného. Niečo také, čo sa nedá len tak získať a čo vzbudzuje záujem. Tajomný Jan udržuje Saanu patrične v strehu. Všetky záhady môžu byť väčšie než tie Saanine vlastné. Najlepšie by bolo, keby si Saana na základe svojej predstavivosti vytvorila o Janovi vlastnú verziu a potom sa slepo zamilovala do vlastných klamstiev.

Nie. Tentokrát takú chybu nespraví, prisahá Saana sama sebe a nasmeruje malú zmrzlinovú lyžičku do mäkkej zmrzlinovej zmesi. Amarena. Saanina obľúbená príchuť, v ktorej sa mieša jogurt so sladkými čerešňami. Teraz si nedovolí vytvoriť si nesprávny obraz, ale zostane otvorená a zoznámi sa s týmto mužom postupne a bez náhlenia. Uchová si o Janovi v mysli len tie veci, ktoré Jan sám prezradí, sľubuje si Saana. Zlom sa v každom prípade chýli ku koncu. Spolu s ubúdajúcim množstvom zmrzliny v téglíku sa začína vytrácať aj láskyplná a bezstarostná atmosféra. Začiatkom týždňa boli ešte jednotným subjektom, ale dnes sú z nich zrazu dve rozličné osoby, ktoré sa prebúdajú z nádherného teplého sna.

PRVÁ ČASŤ

Nedeľa 25. augusta

Jediné, čo Noora teraz počuje, je jej vlastný dych. Beží tak rýchlo, že vie, že sa dostala na hranicu svojich možností, ale súčasne vie aj to, že má všetko plne pod kontrolou. Svoje telo pozná naozaj dobre, pozná jeho odolnosť. Áno, dokáže to. Noora inštinktívne sleduje terén pred sebou. Občas sa pozrie dole na spleť konárov, aby sa nepotkla, ale väčšinu času sa pozerá dopredu, sústredená na svoj dych a na les okolo seba. Čím dlhšie beží, tým viac akoby sa jej zmysly otvorili a tým viac silnie pocit, že je sama sebou. Noora premýšľa o svojom ponurom osude: v súčasnosti musí ísť autom, aby sa dostala do lesa dosť ďaleko na to, aby dýchala a poriadne sa zadychčala. Je veľmi skoré ráno, pred hodinou sa nad hladinou vody ešte vznášal ranný opar. Takto skoro môže mať celé okolie len sama pre seba. Nikde zatiaľ nikoho nevidela. Noora vie, že zašla do lesa hlbšie ako väčšina ľudí, ktorí sa túlajú po okolí. Najradšej beží po svojich vlastných cestičkách. Nikdy ju nelákali veci, ktoré boli vopred jasné.

Pri behoch na dlhé vzdialenosti Noora nevenuje pozornosť detailom, ale vychutnáva si skôr čerstvý vzduch, zeleň a les ako taký. Zem pokrytú zeleným machom a množstvo vetvičiek, sem-tam popadané staré práchnivejúce stromy. Slnko, predierajúce sa pomedzi jalovce, dodáva všetkému takmer čarovný výzor. Les sa nachádza v pokojnom, prirodzenom stave. Rastie i zaniká súčasne.

Po viac ako hodinovom behu sa Noora zastaví pri vtácej veži na kopci Keinumäki a skontroluje si tep. Zostal relatívne konštantný. Všetko to behanie počas leta začína prinášať výsledky. Bude to teplý deň. Keď Noora zastane, pocíti rastúcu potrebu ísť sa vymočiť. Porozhliadne sa po okolí. Zatiaľ nikde ani nohy. Mohla by si len čupnúť do hustého porastu a čoskoro by sa jej ulavilo. Noora sa pozrie za seba a potom napravo a naľavo. Nikde nikto. Snaží sa vydýchať a potom sa sústreďí a načúva. Čo ak sa predsa len niekto nachádza celkom blízko? Ozývajú sa odnikiaľ kroky? Vietor fúka a kmene stromov vŕzgajú, keď sa o seba

opierajú, inak panuje úplné ticho. Vtom odniekiaľ počuť šuchot. Bolo to nejaké zviera? Niekedy má pocit, akoby les ožil. Akoby so zatajeným dychom pozoroval všetky jej kroky. Keď Noora beží po cestičkách, občas si predstavuje, ako lesné tvory ustupujú, keď ju počujú, a ako sa po jej odchode prikrádajú zase späť.

Niekde nablízku počuť krákanie vrán. Noora nikdy nemala rada vrany, krkavce ani kavky. V tom, ako sa pohybujú, je niečo až príliš sebavedomé, ich hlas je nepríjemný a škrekľavý. Modročierne farba naznačuje čosi pochmúrne, niečo, na čo ani nechce myslieť, keď je v lese sama. Podľa intenzity krákania je vrán mnoho. Noora sa vydá ďalej popri smrekovom lese. Hrubé konáre vysokých stromov sa kývajú nad cestou a Noora ich opatrne odsúva, snaží sa ich dotknúť bez toho, aby ju pichalo ihličie. Keď sa Noora uistí, že ju určite nik nevidí, rýchlo si čupne a stiahne si nohavice. Vtedy to zazrie. Zdola je jasne vidieť to, čo prikryl bujný porast a vetvy stromov. Vrany sa zhromaždili v blízkosti koreňa zoťatého stromu. Je ich veľa a hemžia sa na jednom mieste. Keď sa jej močový mechúr vyprázdni, začínajú jej prichádzať na um hrozné myšlienky. Prečo sa vrany zhromažďujú a krákajú práve tam? Vyzerá to tak, ako keby vtáky do niečoho d'obali. To sa ma netýka, pomyslí si najprv Noora, no jej záujem sa prebudil. Má zlé tušenie, ale Noora je už veľmi zvedavá, a tak vstane a vyberie sa k tmavému koreňu, ktorý v ostrom uhle čnie do výšky, vytŕča z nadýchanej zemitej pôdy smerom k nebu. Obrovský smrek spadol tak, že koreň sa odlomil a vytvoril v zemi veľkú jamu. Keď strom spadol, musel spôsobiť obrovský rachot, a hoci teraz nebolo počuť nič, Noora i tak rozmýšľa, či má ísť bližšie.

Vrany krákajú, uskakujú bokom a robia jej tak miesto. I tak sa však rozhodli neodletieť. Zvedavé vrany zostanú, aby sa prizerali, ako spotená žena v bežeckom oblečení kráča k tomu miestu a nakúka do jamy, ktorú po sebe zanechal koreň. Odletia až vtedy, keď vzduch pretnú hysterické ženské výkriky.

HEIDI

Heidi loví vo vrecku džínsov kľúče od auta a odomkne zámok. Čierne auto, ktoré stálo na parkovisku, ohrievalo ranné slnko a teraz je nepríjemne rozpálené. Heidi si sadne na sedadlo a v okamihu je spotená. Obklopí ju horúčava, a tak mlčky sedí na mieste a čaká. Čaká, kým chladný vzduch vyvetrá auto. Predovšetkým však čaká, kým sa spamätá. Bezstarostnosť sa začína v tomto teple z Heidi vyparovať rovnako rýchlo ako tekutina z tela. Každá kvapka potu na tvári potvrdzuje, že zmena sa práve začala. Budík v nedeľu. Návrat z dovolenky späť do práce. Pokiaľ ide o vraždy, žiadny deň sa nelíši od ostatných. A dnes, o deň skôr, si znovu oblečie ťažké brnenie povinnosti. Spoločnosť mŕtvych. Vyšetrovatel'ka vrážd, ktorej pracovné povinnosti sa vždy začínajú smrťou.

Studený vzduch sa vkráda do auta a postupne vyplňa priestor. Aj pocit slobody, nadobudnutý na dovolenke a možno i trochu šokujúci, by sa postupne vytratil a nahradilo by ho niečo iné. Mimoriadne silné odhodlanie vyriešiť nový prípad. Zdesenie? Zdesenie z toho, ako nový prípad znovu ovládne jej myšlienky a pohltí ju zvnútra, až zostane len dutá schránka. Tvrdá kôra, brnenie, ktoré ju len tak-tak drží vzpriamene. A napriek budúceму nedostatku spánku a napriek hrozbám Heidi pocíti vzrušenie. Čo sa stalo? Opojenie z prípadu, ktoré po sebe zanechalo letné vyšetrovanie, sa postupne začína vytrácať. Neznáme telo uprostred lesa? Keď mozog začína spracovávať tieto nové údaje, Heidi cíti, že znovu oživa. Telo údajne našli v objatí koreňov zoťatého stromu. A keď klimatizácia hučí takmer naplno, Heidi začne cúvať a z každej strany cíti nádherný ľadový vietor. V ceste pokračuje až potom, keď ju chlad úplne obklopí.

Oblasť hlavného mesta Helsínk je vidieckejšia, ako si ľudia často myslia, húta Heidi, keď míňa budovy z červených tehál v prírodnej rezervácii pri Vanhakaupunki a hučiace pereje. Na poliach pri Viikki zbadá kravy. Zabrzdí, zašla už príďaleko. Vyhodí smerovku a na chvíľu zastaví na okraji cesty. Odkiaľ by bolo najlepšie ísť pešo? Heidi sa otočí a ide späť po ulici Viikintie. Na jednej strane Viikki je vidieť nové obytné štvrte a na druhej strane široké priestranné polia. V diaľke sa črtá hranica

lesa. Heidi míňa Halenderiho aukčný dom a pokračuje smerom k poliam. Ulica končí pri ceste Säynäslahdentie. Napravo je vidieť priemyselne budovy a naľavo modré unimobunky a zopár roztrúsených domčekov. Pred ňou je širšia priekopa. Popri nej vedie nenáročná vychádzková trasa. Heidi zostane chvíľu sedieť v aute a vygúgli si mapu zálivu pri Vanhankaupunki, aby si urobila predstavu o rozlohe tejto oblasti. Prírodná rezervácia zahŕňa prinajmenšom trstinové porasty v zálive Säynäslahti a otvorenú vodnú plochu na juhu, dechtový jelšový háj Pornaistenniemi, les Möylä, ako aj kúsok západného okraja trstinového porastu pri ostrove Lammassaari. Miesto nálezu sa nachádza v prírodnej rezervácii? Heidi si tým nie je istá.

Záliv pri Vanhankaupunki a jeho okolie tvoria väčší celok ako samotné chránené územia. Pláže výučbového a experimentálneho inštitútu vo Viikki sa stali už v roku 1959 prvými chránenými územiami v tejto oblasti, číta Heidi a pozerá cez čelné sklo na idylickú krajinu. Pláž Viikki a v diaľke morský záliv, nad ktorým poletuje vodné vtáctvo. Konáre stromov sa kývu vo vetre a na nebi krúžia kavky. Starý zmiešaný les. Heidi hľadá v mobile informácie. Záliv Säynäslahti je zrejme presne tá oblasť, ktorú hľadá. Heidi uvoľní ručnú brzdu a pomaly sa vydá po poľnej ceste smerom na severovýchod.

Čoskoro sa stretáva s prvými udivenými a nahnevanými pohľadmi. Auto na poľnej ceste? Heidi sa pokúša predstaviť si všetko, čo sa výletníci snažia vyjadriť tými pohľadmi. Zmizni z nášho chodníka, ty arogantná vodička! Heidi sa rozhodne odpustiť týmto ľuďom, ktorí sami seba považujú za vzor dokonalosti a ktorí okamžite pozerajú úkosom na každého, kto sa čo i len v najmenšom prevíni voči pravidlám. Otvorí okienko a na strechu auta umiestni policajný maják. Držte sa z cesty, vy, kto trpíte, zamrmle a jemne pridá plyn. Priekopy kvitnú a Heidi hľadá na rozľahlé plochy rákosia, pohojdávajúce sa vo vetre. Lemuje ich pôsobivý a temný hustý les. Pri ceste je osadená drevená tabuľa. Helsinská univerzita, Arboretum. Rozľahlá krajina sa rýchlo mení na les, plný hustých smrekov. Heidi zníži rýchlosť.

Prírodná rezervácia pri Vanhankaupunki má celkovo viac ako tristo hektárov. Je takmer neuveriteľné, že taká priestranná prírodná rezervácia hýriaca nádhernými odtieňmi zelenej farby je tak blízko pri centre Helsínk. Na križovatke sa nachádzajú zelené drevené prístrešky, ktoré poskytujú ilustrované informácie o charaktere celej oblasti. Sanitka je

ešte na mieste, okrem nej cestu zahradili dve policajné autá. Policajná páska uzatvára chodník pre turistov a núti ich použiť obchádzku. Heidi vyjde z vychladeného auta a prekvapí ju, ako je vonku horúco. Pod nohami jej zašušťí štrk. Bundu nechá v aute. V turistických topánkach sa cíti pohodlne, chýba jej výlet, na ktorom by jej takáto obuv preukázala dobrú službu. Lofoty v Nórsku, Laponsko a na jar trekning v Bad Gastein v Rakúsku. Aj fínska krajina je nádherná, ale v porovnaní s Nórskom alebo s Alpami je skromnejšia. Heidi zamyslene hľadá na cestu, ktorá vedie smerom k vtáčej veži. Odhodlane sa vydá k tmavej časti lesa.

Heidi dostala jasné pokyny: od hlavnej informačnej tabule najprv takmer tridsať metrov po chodníku, potom na pravej strane uvidí bielu striešku stanu. Rýchlo kráča na určené miesto. Nedobrovoľné stretnutie s mŕtvym.

V ústach jej vyschne. Stuhnutá mŕtvola, mladý muž, leží v jame tvárou k oblohe. Okolo sa hemžia ľudia, ktorí zbierajú stopy. Fotograf fotí, odoberajú sa vzorky. Dron v tichosti zaznamenáva oblasť zhora. Niekde v diaľke hučí premávka. Heidi mlčky hľadá na telo. Neznámy mladík. Ruky skrížené na hrudi. Záchranári zo sanitky potvrdili smrť. Pri pohľade na stuhnuté telo a na zahmlené oči je jasné, že ich vyjadrenie bola len formalita. Heidi prezerá ruky mŕtveho, nechty sú čisté, pokožka na dlaniach neporušená. Chlapec má oblečenú čiernu mikinu s kapucňou a sivé nohavice s vreckami na stehnách, na nohách má čierne topánky značky Vans a na zemi sa vedľa neho povaluje rybársky klobúk, ktorý mu spadol z hlavy.

Heidi sa zohne, aby si prezrela klobúk, vyzerá čisto. Skontroluje čelo mŕtvoly, žiadne stopy po úderoch, žiadna krv. Na tričku pod skríženými rukami sú uschnuté kvety. Heidi sa prizrie zblízka, ale tie kvety nepozná. Nevidno nijaké zjavné stopy po nehode alebo inom nešťastí a už bola vylúčená i možnosť nejakého ochorenia. Čo zostáva? Heidi blúdi pohľadom po kmeňoch stromov, po rozvetvených ihličnatých drevinách a po zemi pokrytej ihličím. Zlé tušenie sa dostaví okamžite. Poloha, v akej leží telo. Miesto nálezu mŕtvoly. Tichá atmosféra, ktorá tu panuje. Tento prípad nie je nijaká náhodná smrť.

SAANA

Na spiatocnej ceste lietadlom si Saana oprie čelo o ľadovo chladné okno lietadla. Vonku je už šero. Človek má akosi vždy lepší pocit, keď sa vracia do Fínska večer. V prítomí si môže ďalej predstavovať, že je na ceste kamkoľvek inam. Lietadlo letí nad súmrakom pokrytou krajinou. Tu a tam Saana rozozná svetlá osamelých ostrovčekov a vzdúvajúce sa potemnelé more. Premýšľa, aké by to bolo, keby sa chystali pristáť v novom meste. V Berlíne, v Nice alebo v New Yorku? Nie. Bohužiaľ, je nevyhnutné, že ju čaká letisko Helsinki-Vantaa, taxík a ulica Sturenkatu.

Saana uvažuje nad novým začínajúcim týždňom. Zašla by ešte k tete Inkeri po veci. Celé leto strávila v Hartole objasňovaním záhadných vražd spred desaťročí. Spomína na skoré leto, keď si prišla do Hartoly oddýchnuť a zotaviť sa z nekonečného vyčerpania spôsobeného prácou. Počas leta sa jej postupne podarilo nabráť sily, a tak začala skúmať staré, nikdy neobjasnené úmrtie v Hartole. Prípady ju zaviedol do stredu zložitého a nebezpečného vyšetrovania vraždy, ktoré sa jej pri spätnom pohľade javí takmer neskutočné. Materiál z letného bádania a dojímavý príbeh, ktorý uprostred toho všetkého vyplával na povrch, ju čakajú v komode v hosťovskej izbe jej tety. Jednotlivé listy papiera a staré fotografie, rozhovory s ľuďmi a výstrižky z novín. Krátke úryvky textu o nálade v meste. Teraz by bolo načase dať všetky tieto informácie dohromady do rukopisu. Hoci vďaka ceste do Lisabonu myslela na iné veci ako tie vraždy, v mysli sa jej samy od seba príležitostne vynárali nápady o tom texte. Z tajomstiev ukrytých v kráľovstve Hartola by bol zaujímavý podcast. Zároveň si bude musieť začať hľadať prácu.

Saana pohladí Janovo drsné líce porastené strniskom. Zaspal už na začiatku cesty a spokojne sa opiera o Saanino plece.

Kedykoľvek môžu začať klesať, ale Saana nemá to srdce ho zobudiť.

S úsmevom sa pozerá von. S blížiacim sa večerom je Fínsko vidieť čoraz viac. Šíra vodná plocha a sem-tam ostrovy. Rozľahlý hustý a tmavý les, z ktorého vykúkajú striedme svetlá miest vo veľkosti špendlíkovej hlavičky. Saana sotva stihne rozlíšiť známe pobrežie, keď lietadlo zrazu prudko zmení smer nad menej známym mestečkom Espoo a ona stratí orientáciu. Jan sa začína prebúdzat.

Fínsko je riedko obývaná krajina. To naozaj pochopíte len vtedy, keď sa vraciate z husto obývaných častí strednej Európy. Z miest, z ktorých pri pristávaní žiaria svetlá obydlí, kam až zrak dovidí. Pri príchode na letisko Helsinki-Vantaa je osvetlenie skromné. Tiché, dobre fungujúce letisko obklopené lesom. Osvetlené cesty zhora pripomínajú tenké svetelné káble. Medzi cestami panuje tma. V okolí hlavného mesta vidieť polia. Dnes sa vracajú späť do tejto pokojnej krajiny, na miesto, kde tečie z kohútika čistá voda a kde platí množstvo pravidiel. Do krajiny, ktorá je známa odvahou a dobrým vzdelávacím systémom. Milovaná vlasť, ktorej krásu dokážeš oceniť, až keď si na chvíľu preč. Všade okolo nich je miesto a čistý vzduch a oni sa opäť ocitnú medzi nevrlymi ľuďmi, ktorí komunikujú jednoslabične.

Podvozok lietadla sa hlučne vysunie a všetci v lietadle zadržia dych, pokiaľ pod sebou nezacítia zem, ktorá sa volá Fínsko.

Pondelok 26. augusta

JAN

Jan má pocit, akoby od toho letu spal len niekoľko hodín. So Saanou sa rozlúčili kvôli únave už v taxíku a potom išli spať každý k sebe domov. Len čo si Jan ľahol do postele, bál sa, že nebude môcť zaspáť. A tak to aj bolo. Zaspávať začal až v skorých ranných hodinách, no už o 6:15 ho zobudil telefón. Jan si primieša do silného espressa trochu hnedého cukru a pomasíruje si spánky. Je nový deň, po dlhom čase je sám, opäť doma a čaká ho obvyklá cesta do práce. Jan si odpije z kávy, chodí po byte a pokúša sa spomenúť si, kam dal pred cestou všetky veci na bicyklovanie.

Zahmlenie mysle z nedostatku spánku pominie až potom, keď prejde zopár kilometrov po čerstvom vzduchu. Hlboko do pľúc vdychuje čerstvý fínsky vzduch a zrazu pocíti vôňu, ktorá predznamenáva príchod septembra. Pocíti blížiacu sa jeseň, hoci ešte nevidno žiadne náznaky

jej blízkosti. Vzduch je tiež prekvapujúco teplý. V kancelárii si Jan bez toho, aby sa osprchoval, vymení športové tričko za džínsovú košeľu. Svoje cyklistické vybavenie roztržito odhodí na pohovku v rohu pracovne a pokračuje smerom do kuchynky. Časový rozdiel nie je viac ako dve hodiny, ale znamená to, že dnes sa bude musieť sústreďovať dlhšie ako zvyčajne. Okrem toho, dnes sa všetko začína odznova. Nová šéfka, návrat do práce po dovolenke. sotva sa mu podarí položiť hrnček s kávou na stôl a sadnúť si, keď v zornom poli postrehne pohyb. Nieкто kráča rovno k nemu a Jan aj bez pozerania vie, že je to nová šéfka.

Johanna Nieminenová kývne Janovi a bez toho, aby mu podala ruku, sadne si na roh Janovho stola.

„Johanna Nieminenová,“ povie.

„Jan Leino,“ predstaví sa Jan.

„Teraz, keď sú formality vybavené, dodám, že som zvyknutá, že ma ľudia volajú Jone.“

„Jasné,“ odpovie Jan. „A mne hovoria Jan,“ usmieva sa Jan a podá ruku na privítanie. Johanna Nieminenová, *Jone*. Prezývku si vryl do pamäti už na dovolenke, keď mu Johanna uprostred voľna nemilosrdne zavolala.

„No, na jalové reči nie je čas. Dnešný časový plán sa práve prevrátil hore nohami. V meste sa niečo stalo, niečo, pri čom môžeme potrebovať vašu expertízu,“ povie Jone. „Môj prvý prípad vo funkcii. Už počujem, ako všetci zadržiavajú dych a čakajú, že to pokašlem.“ Jone sa zasmee a Jan si nie je istý, či to myslí vážne.

Znovu sa pozrie na svoju novú šefku a nenapadne mu nič, čo by povedal.

Zatiaľ nemá nijaký názor. Ak je jeho prvý dojem z Jone pravdivý, bude musieť byť pri rozhovore s ňou v strehu. Ak by sa však niekto chytil na návnadu žoviálneho tónu, Jone by sa mohla rozčúliť a partner by sa ocitol v nepríjemnej situácii. Možno.

„Nie každý sa snaží hrať spoločnú hru,“ odvetí Jan a pripadá si ako politik. Jone sa usmeje a zdá sa, že oceňuje jeho opatrnosť.

„Počula som, že ste jedným z našich najlepších vyšetrovateľov. Na vyšetrovateľa trávite priveľa času v teréne, ale prípady, v ktorých ste boli hlavný vyšetrovateľ, boli úspešne uzatvorené. Podľa správ máte veľmi vysoké percento úspešnosti,“ povie Johanna Nieminenová a pri rozprávaní hojdá pravou nohou sem a tam. Má obuté krátke kožené jazdecké čizmy. „Rozumiem tomu, aj ja nenávidím byrokraciu a, ak to

tak môžem povedať, neznášam aj kávu, čo tu máte,“ povie a ukáže na hrnček, ktorý drží v ruke.

Jan sa usmeje, keď vidí, že Jone si zo skrinky vybrala hrnček s obrázkom Simpsonovcov. Ako si sadne ku stolu, cíti, ako ho jeho nová šéfka pozoruje, hoci sa snaží pôsobiť uvoľneným, až bezstarostným dojmom.

„Sto,“ povie Jan a pozerá sa nadriadenej rovno do očí. Vie, že percento vyriešených prípadov pod jeho vedením je sto.

„Nuž, pán Stopercentný, máme v rukách nový prípad možnej vraždy.“ Jone vstane. Začne sa nepokojne prechádzať sem a tam pred Janovým stolom. „Včera sa v prírodnej rezervácii Vanhakaupunki našlo telo, mladý muž,“ povie a zastane. „Bežkyňa, ktorá našla telo, sa zaviazala, že o náleze zatiaľ nebude s nikým hovoriť. Informované boli len príslušné inštitúcie. Hneď po nájdení tela bola celá oblasť uzavretá.“

Jan prikývne.

„Záležitosť má na starosti helsinská kriminálka. Začalo sa predbežné vyšetrovanie, ale tesne pred vašim príchodom ma oslovila vyšetrovatelka so žiadosťou, aby ste sa prišli na prípad pozrieť a vyjadrili sa k nemu.“

„Prečo?“ spýta sa Jan. Helsinská polícia by, samozrejme, poctivo dovedla prípad až do cieľa.

„Neviem. Dúfam, že sa to čoskoro vyjasní. Volala nejaká Nurmiová.“

„Heidi Nurmiová?“ Jan sa musel ubezpečiť, že počul správne. Heidi je najschopnejšia vyšetrovatelka, akú kedy poznal. Čo také môže byť v tom lese, že sa Heidi snaží získať pomoc centrálnej polície a žiada o to dokonca dobrovoľne?

Možno sa Heidi len cnie, uškrnie sa Jan v duchu.

„Presne tá,“ odvetí Jone. „Bola by som rada, keby ste sa pozreli na miesto činu a zhodnotili situáciu. Podozrivá smrť v lese, mladá obeť. Neznie to dobre. Samozrejme, chceme potlačiť všetky klebety o nepeknej vražde, ale na druhej strane to je presne to, prečo tu sme. V prípade tohto mŕtveho chlapca je zopár znepokojivých detailov, a za tie roky som sa naučila, že najlepšie je reagovať rýchlo.“

Jan prikývne. Páči sa mu, že Jone hovorí otvorene a k veci. Až teraz sa pozrie na novú šéfku pozornejšie. Je v dobrej kondícii. Hrdzavé vlasy a pekná tvár. Ľahký mejkap a inteligentné oči. Na prste ľavej ruky má dvojité prsteň, na ktorom je diskretný rad diamantov. Niečo medzi štyridsiatkou a päťdesiatkou, háda Jan, ale nepokúša sa uložiť si do pamäti konkrétne číslo.

„Požiadala som, aby vám dali všetky potrebné informácie, ktoré sú nateraz k dispozícii, hneď sa na ne pozrite,“ dodá Jone, a Jan hneď pohne myšou po podložke, aby prebudil svoj spiaci počítač.

„Od nálezu neprešiel ani deň. Telo previezli včera neskoro večer do márnice, ale technici naďalej prehľadávajú oblasť. Vieme len, že zosnulý je muž, možno obeť trestného činu. A vravím to preto, lebo to cítim v kostiach. Telo bolo v lese niekoľko dní, na presnejšiu informáciu ešte čakáme.“

„Môžeme predpokladať, že niekto si počas tej doby musel všimnúť, že je obeť nezvestná,“ povie Jan.

„Hlásenia o nezvestných osobách už porovnávajú s DNA, ktorú sme našli na mieste,“ povie Jone a trochu od neho poodstúpi.

Jan sedí pri počítači a premýšľa, či by mal vstať a ísť za ňou, ale napokon zostane sedieť na svojom mieste.

„Dobre,“ prisvedčí a pozrie sa na hodiny. Ak ide o niekoho z tých, ktorí boli v poslednom čase nahlásení ako nezvestní, naskytla by sa možnosť objasniť príčinu smrti v priebehu niekoľkých hodín. Jan si odpije z horkej kávy. Aj myšlienka na vraždu je horká. Toto je to najhoršie, čo sa môže stať Fínom, ktorí milujú prírodu, pomyslí si Jan. Mladého človeka nájdu mŕtveho v oblúbenej rekreačnej oblasti. Podľa štatistík štyri z piatich úmrtí mladých mužov sú dôsledkom samovraždy alebo opileckej nehody.

„Ak sa naše podozrenie, že ide o vraždu, potvrdí, alebo ak uvidíte niečo nezvyčajné, pozhovám sa s ľuďmi a uvidím, či je možné preložiť prípad k nám. Nemáme vo zvyku len sa na veci dívať,“ povie Jone, potom zastane. „Chápem to tak, že ste veľmi efektívne spolupracovali s helsinským oddelením vražd aj v predchádzajúcom prípade. Mohli by ste k tomu niečo povedať?“ spýta sa Jone. Jan na ňu zmätene hľadá. Jeho nová šéfka hovorí priamočiaro a vecne bez akéhokolvek emotívneho hodnotenia, a navyše sa zdá, že vie všetko o Janových predošlých úspešných vyšetrovaniach.

„Neodmietnem príležitosť znovu spolupracovať s Nurmiovou z helsinského oddelenia vražd,“ odpovie Jan. „Saki tu od nás je nenahraditeľný a ja sa nebojím požiadať o pomoc, ak je možné získať prístup k viacerým zdrojom,“ povie Jan a uvedomí si, že očakáva okamžité kázanie. Ale to neprichádza.

„Tak dobre,“ povie nová šéfka a pozrie na Jana. „Nemám záujem meniť veci, ktoré perfektne fungujú. A nikdy som to nepovedala, ale